

Rezolucija o prijetnji EU-ovom schengenskom području bez granica

(2016/C 120/02)

EUROPSKI ODBOR REGIJA

- uzimajući u obzir kontinuirano izvanredno stanje uzrokovano migracijama,
 - uzimajući u obzir cilj utvrđen u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji i članku 67. Ugovora o funkcioniranju Europske unije da se građanima EU-a nudi područje slobode, sigurnosti i pravde bez unutarnjih granica;
 - uzimajući u obzir članak 18. Povelje EU-a o temeljnim pravima u kojoj se jamči pravo na azil te odgovarajuće nacionalne i međunarodne obveze država članica EU-a;
1. podsjeća na to da je Schengenski sporazum o slobodnom kretanju osoba, kojim je trenutno obuhvaćeno 26 zemalja, od kojih su 22 države članice EU-a, jedan od najuspješnijih stupova na kojima počiva projekt Europske unije. Schengenski sporazum, uključen u ugovore EU-a, neraskidivo je povezan s jedinstvenim tržištem te predstavlja osnovni element svih četiriju aspekata slobode kretanja unutar Europske unije: robe, usluga, osoba i kapitala;
 2. ističe da su sloboda kretanja i ukidanje unutarnjih granica glavna postignuća europske integracije koja imaju ne samo važan gospodarski, društveni i teritorijalni učinak, već i veliku simboličnu vrijednost za EU i njegove građane jer su izravno povezana s projektom sve tješnje unije naroda Europe;
 3. naglašava da su otvorene unutarnje granice okosnica europskog gospodarstva. S obzirom na to da vrijednost trgovine među državama članicama EU-a iznosi 2 800 milijardi EUR te uključuje 1,7 milijuna prekograničnih radnika i 57 milijuna prekograničnih prelazaka godišnje u cestovnom prijevozu, OR naglašava da bi izmjena uvjeta mobilnosti i razmjene unutar schengenskog prostora imala vrlo značajne posljedice na zapošljavanje i ulaganja u brojnim europskim zemljama; ističe da europsko područje slobode, sigurnosti i pravde bez unutarnjih granica ovisi o odgovarajućoj i zajedničkoj zaštiti vanjskih granica tog područja;
 4. naglašava da lokalne i regionalne vlasti diljem Europske unije imaju koristi od nepostojanja unutarnjih granica na polju gospodarskog razvoja, društvene i kulturne razmjene, prekogranične suradnje, a posebno kad se radi o provedbi programa europske teritorijalne suradnje i uspostavljanju europskih grupacija za teritorijalnu suradnju;
 5. ističe da bi primjena klauzula o ograničenju iz Schengenskog sporazuma i posljedično ograničenje slobode kretanja mogli imati posebno negativne posljedice po ključne ciljeve prekograničnih projekata suradnje;
 6. uviđa golem izazov s kojim su suočeni EU i njegove države članice, kao i njihove regije, gradovi i općine, zbog velikog broja izbjeglica kojima je potrebna međunarodna zaštita te ekonomskih migranata koji nastoje ući u EU na nepropisan način; ponovo ističe da je potrebno osigurati da osobe koje ulaze u EU to čine na zakonit način, što uključuje strog, brz i učinkovit postupak registriranja u skladu s Poveljom EU-a o temeljnim pravima te naglašava da je potrebno izdvajati više sredstava za sigurnost vanjskih granica EU-a i osigurati da osobe koje ulaze u EU to čine na zakonito organiziran način; također primjećuje da je potrebno uložiti sveobuhvatne napore i provesti reforme kako bi se osiguralo da migranti koji stižu u Europu mogu početi raditi i integrirati se; naglašava da se nadzor nad vanjskim granicama schengenskog prostora mora provoditi u skladu s međunarodnim obvezama država članica prema izbjeglicama i Poveljom EU-a o temeljnim pravima, uključujući prava na ljudsko dostojanstvo i nediskriminaciju;
 7. napominje da su trenutni problemi sa schengenskim sustavom djelomično rezultat manjka koordinacije i resursa za upravljanje velikim brojem izbjeglica i migranata koji pristižu te pomanjkanja odgovarajućih političkih poruka o ulasku na zakonit način preko graničnih prijelaza, kao i nedovoljnog uključivanja lokalnih i regionalnih vlasti;

8. naglašava da su zaštita vrijednosti Schengenskog sporazuma i očuvanje stabilnosti schengenskog prostora glavni prioriteti; nadalje, treba ponovo uspostaviti kontrolu nad vanjskim granicama EU-a i ojačati kapacitete upravljanja granicama; ističe da je potrebno smjesta poduzeti mjere za razvoj sustava kojim bi se pratilo kretanje migranata nepropisna statusa u schengenskom prostoru, čime bi se spriječilo da ih tijela vlasti izgube iz vida; napominje da treba ubrzati postupak povratka i ponovnog prihvata u zemlje porijekla onih tražitelja azila čiji su zahtjevi odbijeni;

9. ističe da taj problem iziskuje zajednička rješenja utemeljena na međusobnoj suradnji između svih razina upravljanja jer nekoordinirani odgovori u vidu politika imaju ozbiljne posljedice na druge države članice, njihove regije i gradove te pogoršavaju sveukupne probleme i umanjuju povjerenje građana, koje je već uvelike poljuljano; u tom kontekstu ističe da okrivljavanje pojedinih država ili institucija za trenutačnu situaciju i prijetnje isključenjem pojedinim članicama schengenskog prostora neće doprinijeti pronalaženju trajnog rješenja, a moglo bi predstavljati i opasan presedan čije bi se posljedice mogle dugoročno pokazati izuzetno štetnima po europski projekt; također napominje da Schengenskim sporazumom trenutno nije predviđeno isključenje pojedinih država članica;

10. izražava duboku zabrinutost zbog stalnih poteškoća u provođenju pravila usuglašanih u okviru ugovora EU-a u pogledu zaštite vanjskih granica, pojačanih mjera za sprečavanje i suzbijanje nezakonite migracije i krijumčarenja ljudi, učinkovitih politika povratka, zajedničkih standarda za prihvata i registraciju izbjeglica i tražitelja azila te u pogledu provedbe zajedničke migracijske politike;

11. uvjeren je da ugrožavanje političkog, gospodarskog i društvenog uspjeha Schengenskog sporazuma ponovnim uvođenjem stalnih graničnih kontrola ne može biti odgovor na zahtjeve građana EU-a da im se osigura više sigurnosti i da se zaštiti njihov životni standard; istodobno smatra da je od goleme važnosti građanima pružiti hitne, praktične i odgovorne odgovore;

12. stoga poziva države članice i institucije EU-a da hitno zauzmu konstruktivan stav, da ne podlegnu iskušenju obećavanja nerealno jednostavnih rješenja te da pažljivo ispituju rizike i prednosti svih prijedloga; insistira na tome da je od presudne važnosti blisko surađivati s lokalnim i regionalnim vlastima i građanima objasniti implikacije koje bi ponovno uvođenje granica imalo za njihov svakodnevni život kako bi se ponovno uspostavila vjerodostojnost Europske unije u ovom kriznom trenutku; u tom kontekstu ukazuje na činjenicu da se, prema jasno određenim uvjetima navedenim u Zakoniku o schengenskim granicama (ZSG), privremene granične kontrole ne mogu neograničeno produživati i da je njihovo produženje na najviše dvije godine moguće isključivo u izvanrednim okolnostima, kad je funkcioniranje prostora bez unutarnjih granica ugroženo uslijed konstantnih i ozbiljnih nepravilnosti u kontroliranju vanjskih granica;

13. naglašava da je nužno hitno razraditi zajednički, održiv i ambiciozan europski pristup upravljanju europskim vanjskim granicama, osobito uspostavljanjem žarišnih točaka u trećim zemljama, kako bi se sačuvala sigurnost unutarnjeg schengenskog prostora, osiguralo slobodno kretanje i spriječila ozbiljna kriza vjerodostojnosti EU-a; stoga poziva sve uključene strane da izrade jasne planove i utvrde jasne vremenske okvire za kratkoročna i dugoročna rješenja, uz isticanje potrebe da se utvrdi što podrazumijevaju zajednička odgovornost i mjere utemeljene na solidarnosti, uzimajući u obzir očekivanja, potrebe i sposobnost za integraciju raznih zemalja, regija i lokalnih vlasti, kao i samih migranata;

14. u tom kontekstu podupire sastavljanje zajedničkog EU-ova popisa sigurnih zemalja porijekla, što bi omogućilo brzu obradu zahtjeva za azil građana iz država koje se smatraju „sigurnima” u skladu s kriterijima uspostavljenima u Direktivi o postupcima azila i uz potpuno pridržavanje načela zabrane prisilnog vraćanja, umjesto pribjegavanja neusklađenim nacionalnim popisima koji mogu dovesti do sve većeg snižavanja standarda u pogledu priznavanja statusa;

15. svom predsjedniku daje uputu da prosljedi ovu rezoluciju Europskoj komisiji, Europskom parlamentu, Vijeću i predsjedniku Europskog vijeća.

Bruxelles, 11. veljače 2016.

*Predsjednik
Europskog odbora regija*
Markku MARKKULA